

Tidsplan og proces

BUDGET

2018

Budgetlægning 2018-2021

Indledning

Kommunens udgangspunkt for budgetlægningen har de seneste år været præget af at indtægtsgrundlaget i vid udstrækning er bestemt af hvad Regering og Folketing aftaler i forbindelse med Økonomaftale og Finanslov. Denne usikkerhed er ikke blevet mindre af at den varslede reform af udligningsordningerne er udskudt til 2019.

For 2018 er der usikkerhed omkring

- Det ekstraordinære finansieringstilskud på 3,5 mia. kr.
- Indhold og effekt af Moderniserings- og effektiviseringsprogram på 1 mia. kr.
- Tilskudspuljen til særligt vanskeligt stillede kommuner – størrelse og fordeling
- Det særlige tilskud til kommuner med særlig store udfordringer på 300 mio. kr.
- Værdighedsmilliarden - kommer den igen

Det skaber usikkerhed om den kommunale økonomi og hvilken service der kan tilbydes borgerne. Hvilke områder vil opleve udgiftspres, og hvordan kan vi håndtere det i sammenhæng med vores egen servicetilpasning.

I denne usikkerhed er det derfor vigtigt med et stærkt ejerskab hos Direktion, Økonomiudvalg og fagudvalg til både proces, indhold og retning som lægges for budgetlægningen for 2018.

Budgetprocessens hovedlinjer

Trods usikkerheden er vurderingen, at Tønder Kommune har behov for stabilitet i den økonomiske styring. Udgangspunktet er således at tilrettelægge en proces som stadig kan fastholde den langsigtede budgetbalance.

Budgetprocessen er derfor bygget op omkring en stabil og kendt struktur med en række vigtige elementer

- Marts - Økonomiudvalget fastsætter de økonomiske rammer for budgetarbejdet
- Ultimo Marts – Kommunalbestyrelsen – fælles opstart af budgetarbejdet
- April – Juni – Fagudvalg arbejder med deres budgetbidrag i dialog med MED-systemet
- Ultimo Juni – Minibudgetseminar for Kommunalbestyrelsen
- Primo Sept. – Budgetseminar for Kommunalbestyrelsen
- Medio Okt. – Vedtagelse af budgettet for 2018-2021

Tidsplan

Dec	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	
Oplæg DIR	KØF											
	Tidsplan og proces i DIR og HMU	Tidsplan og proces ØK/KB	Overførsel 2016-2017		1. kvartalsregnskab							
			Regnskab 2016					Økonomiudvalg Budgetrammer				
			Strategi og rammer for budget ØK	Anlæg - tværgående								
			Opstart KB		ØK drøftelse anlæg			Fagudvalg budget				
		Idefase MED-systemet			Blokke udarbejdes - retur til fagudvalg	Bearbejdede blokke retur til MED-systemet		Halvårs regnskab				
				Fagudvalg budget	Fagudvalg budget	Fagudvalg budget			Høring før budgetseminar			
						Minibudget seminar			Budgetseminar			
				Analysefase - Tværgående budgetforslag/udfordringer						1. behandling		
									Høring mellem 1. og 2. behandling	2. behandling		
											3. kvartals regnskab	
Politisk		Administration		MED-system		Regnskab/opfølgning						

Tidsplanen er lagt med den intensjon, at der på baggrund af budgetforhandlingerne er mulighed for at indgå budgetaftale inden 1. behandlingen. I samarbejde med HMU tilrettelægges en proces, som sikrer høring på budgetforslag og ændringer hertil.

Tidspunkterne for borgmestermøder m.v. i Kommunernes Landsforening er indarbejdet i tidsplanen.

FASER I BUDGETLÆGNINGEN

Basisbudgetfase

Fasen strækker sig fra primo marts 2017, hvor arbejdet starter med at udarbejde basisbudgetoplæg med udgangspunkt i budgetoverslagsåret for 2018 i Budget 2017 fremskrevet til 2018 prisniveau. Fasen slutter den 23. august 2017, hvor et kvalificeret og gennemarbejdet basisbudget foreligger til Økonomiudvalgets godkendelse. I basisbudgettet er indregnet konsekvenser af eksisterende demografimodeller, udmøntning af indkøbsrationale, politiske beslutninger m.v.

Analysefase

Den 30. marts 2017 afholder Kommunalbestyrelsen et opstartsmøde hvor Økonomiudvalgets rammer for budgetlægningen gennemgås. Her orienteres også om eventuelle særlige temaer til analyse/udbygning frem mod budgetseminaret. Analysefasen strækker sig fra

april til udgangen af august 2016. I analysefasen håndteres også forslag til udmøntning af eventuelle tværgående budgetforslag eller udfordringer.

Anlægsfase

Med baggrund i Kommunens væsentlige anlægsaktivitet og den ophobning der har fundet sted er vurderingen, at der skal gennemføres et arbejde med at realitets fordele anlægsaktiviteten i perioden 2017-2021 med udgangspunkt i overførte anlægsmidler fra 2016, investeringsoversigt for 2017 samt nuværende anlægsprogram for 2018-2021 med henblik på en drøftelse i Økonomiudvalget i maj. Resultatet af arbejdet præsenteres på minibudgetseminaret ultimo juni således at det kan indgå som grundlag ved budgetseminaret primo september.

Dialog- og fagudvalgsfaser

Fagudvalgene arbejder med budgettet i april - juni 2017. Indholdet afhænger af Økonomiudvalgets rammeudmelding i marts, men forventes at indeholde drøftelser omkring reduktioner, udvidelser og omprioriteringer indenfor udvalgets rammer. Udvalgets forslag til budget 2018 skal være færdigt til minibudgetseminaret ultimo juni.

Den anden fase strækker sig fra Kommunalbestyrelsens "mini budgetseminar" den 29. juni 2017 frem til Økonomiudvalgets møde den 23. august 2017, hvor oplægget til Tønder Kommunes budget 2018 behandles. På baggrund af eventuelle nye politiske udmeldinger, regeringsaftalen, lov- og cirkulærepragrammet samt "mini-budgetseminaret" vurderer udvalgene, om der er ændringer til deres fremsendte budgetforslag på de enkelte politikområder. Forslagene skal være udarbejdet og konsekvensbeskrevet til behandling på Økonomiudvalgets møde den 23. august 2017.

Høring og inddragelse

Gennem hele budgetforløbet er der indlagt aktiviteter, som inddrager en bred kreds af politikere, ledere og tillidsfolk. Processen er planlagt som et længere forløb med start 27. januar hvor HMU var inddraget i forhold til drøftelse af tidsplan og proces. Den brede og tidlige inddragelse giver bedre tid til at skabe det nødvendige ejerskab.

I fagudvalgenes budgetarbejde er MED udvalg og høringsberettigede et vigtigt element. I fasen inddrages MED-udvalg – dels i den administrative idfase, men også således at kommentarer og resultat af dialog kan indgå som grundlag for fagudvalgets beslutning om deres budgetbidrag i juni måned.

I forlængelse af aftalen mellem Regeringen og KL juni 2017, orienteres Økonomiudvalget og repræsentanter fra HMU på et møde den 22. juni 2017 om konsekvenserne af regeringsaftalen. I den forbindelse kan Fag MED og øvrige høringsrelevante parter inddrages i det omfang, det findes relevant.

Efter Økonomiudvalgets møde den 23. august 2017 færdiggøres materialet til budgetseminaret. Dette forventes fremsendt/offentliggjort elektronisk den 28. august 2017. Fag MED, HMU og høringsberettigede parter vil have mulighed for at fremkomme med deres kommentarer til materialet frem til den 5. september 2017.

Kommentarerne vil derefter indgå som en del af Kommunalbestyrelsens beslutningsgrundlag på budgetseminaret den 7.-8. september 2017. Formænd for Fag MED samt øvrige høringsberettigede er ansvarlige for at indkalde til møder med henblik på drøftelse af materialet.

HMU afholder møde med Økonomiudvalget den 23. august 2017, hvor budgetforslagets konsekvenser for generelle arbejds- og personaleforhold drøftes. HMU vil have mulighed for at deltage med 2 observatører på budgetseminaret.

I samarbejde med HMU tilrettelægges, hvordan dialog og kommunikation omkring et eventuelt budgetforlig kan ske mest hensigtsmæssigt.

Efter Kommunalbestyrelsens 1. behandling af budgettet den 21. september 2017 fremsendes forslag til budget 2018-2021 til høring hos de berettigede parter. Høringen omkring budgetforslag samt ændringsforslag afsluttes senest 3. oktober 2017.

Ændringsforslag til budgettet skal afleveres til Fagchefen for Økonomi og Løn senest den 27. september 2017, kl. 12.00, og udsendes herefter således at de kan indgå i høringsfasen.

Vedtagelse

Den 14. september 2017 fremsætter Økonomiudvalget budgetforslaget til 1. behandling i Kommunalbestyrelsen den 21. september 2017. Mellem 1. og 2. behandling skal der gå mindst 3 uger. 2. behandling i Kommunalbestyrelsen sker 12. oktober 2017.

Møder i processen

Økonomiudvalgets rammesætning 23. marts

I forbindelse med Økonomiudvalgets rammedrøftelse i marts er forventningen at der dels vil blive lagt en ramme for fagudvalgenes arbejde men også at Direktionen vil blive bedt om at igangsætte en nærmere analyse af enkelte udvalgte temaer. Rammesætningen forventes at indeholde elementer som

- Behovet for råderum til omprioritering
- Udvalgte temaer
- Fagudvalgenes pligt til selv at løse egne eventuelle budgetudfordringer
- Fagudvalgenes mulighed for selv at prioritere på tværs af politikområder
- Niveaue for anlægsaktivitet i budgetperioden

Kommunalbestyrelsens opstart af budgetlægningen 30. marts

I forbindelse med Kommunalstyrelsens orienterende møde gennemgås Økonomiudvalgets rammer for budgetlægningen. Her gennemgås det økonomiske udgangspunkt, og de rammer som Økonomiudvalget har fastlagt for fagudvalgenes budgetarbejde. Her orienteres også om eventuelle særlige temaer til analyse/udbygning frem mod budgetseminaret.

Minibudgetseminar 29. juni 2017

Når Regering og KL har indgået økonomiaftale og fagudvalgene har arbejdet med deres budgetforslag - afholdes minibudgetseminar. Her præsenteres dels fagudvalgenes budgetforslag og overvejelser i forbindelse hermed men også indholdet af Økonomiaftalen samt de forventede konsekvenser heraf for Tønder Kommune i 2018.

Budgetseminar den 7.-8. september 2017

Den 7. september 2017 orienteres om den budgetmæssige status, herunder budgetbalance, udskrivningsgrundlag m.v. og fagudvalgenes samlede driftsbidrag for de enkelte politikområder bliver præsenteret.

Der er indlæg med budgettemaer med bidrag fra de enkelte politikområder samt politiske drøftelser omkring prioriteringen.

Den 8. september 2017 foretages prioritering af driften samt gennemgang, drøftelse og prioritering af investeringsoversigten.

Proceduren for fremsættelse af ændringsforslag behandles og vedtages.

Deadline for fremsættelse af ændringsforslag foreslås fastsat til den 27. september 2017, kl. 12.00.

Politisk tidsplan for budgetlægningen 2018-2021

Nr.	Dato	Aktivitet	KB	ØK	Fag-udv.	HMU	Fag-MED	Hør.beret.	DIR	Strategi	Lederforum
1.	Nov./Dec. 2016	Udgangspunkt, proces og tidsplan drøftes.							X		
2.	12.-13. januar 2017	Kommunaløkonomisk Forum (KL).		X					X		
3.	19. januar 2017	Direktionen drøfter udgangspunkt for møde med HMU							X		
4.	27. januar 2017	Fælles dialogmed HMU, Strategiforum og DIR.				X			X	X	
5.	21. februar 2017	Økonomiudvalget behandler forslag til tidsplan og budgetprocedure for budgetlægningen 2018-2021.		X							
6.	28. februar 2017	Kommunalbestyrelsen behandler forslag til tidsplan og budgetprocedure for budgetlægningen 2018-2021.	X								
7.	1. marts 2017	Indberetning af prognosetal for regnskab 2016 til KL.									
8.	Medio marts 2017	Økonomi og Løn udarbejder basisbudget i 2018-prisniveau (<i>fremskrivning af overslagsår</i>).									
9.	16.-17. marts 2017	Kommunalpolitisk Topmøde (KL).									
10.	23. marts 2017	Økonomiudvalget drøfter de økonomiske rammer for budget 2018-2021 samt behandler forslag til tidsplan og budgetprocedure for budgetlægningen 2018-2021.		X							
11.	30. marts 2017, kl. 14.30-17.30	Kommunalbestyrelsens fælles opstart af Budget 2018-2021, herunder økonomisk udgangspunkt og rammer for fagudvalgenes arbejde	X						X		
12.	31. marts 2017	Lederforum – Opstart af budget									X
13.	April - Maj	Der arbejdes med at realitetsfordele anlægsaktiviteten i perioden 2017-2021							X	X	
14.	Ultimo marts/primo april 2017	KL inviterer til regionale møder med økonomiudvalgsmedlemmer til debat om økonomiforhandlingerne for 2018.									
15.	Forår 2017	Der arbejdes med budgetforslaget på baggrund af Økonomiudvalgets udmelding.			X						X

Nr.	Dato	Aktivitet	KB	ØK	Fag-udv.	HMU	Fag-MED	Hør. beret.	DIR	Strategi	Lederforum
16.	April-August 2017	Direktionen – analyse af udvalgte temaområder.			X	X	X		X	X	
17.	19. april 2017	Indberetning af prognosetal for regnskab 2017 til KL.									
18.	4. maj 2017	Borgmestermøde med KL vedrørende de forestående økonomiforhandlinger.									
19.	Maj 2017	KL gennemfører, som forberedelse til økonomiforhandlingerne, spørgeskemaundersøgelser vedr. temaer, der kan forventes at blive centrale forhandlingsresultater.									
20.	18. maj 2017	Økonomiudvalget drøfter Direktionens oplæg til anlægsprogram 2017-2021		X							
21.	Primo juni 2017	Fagudvalgene færdiggør deres oplæg til mini-budgetseminaret.			X						
22.	Medio juni 2017	KL afholder politiske informationsmøder om eventuelt aftaleresultat.									
23.	22. juni 2017	Økonomiudvalget og HMU orienteres om aftalen mellem Regeringen og KL.		X		X					
24.	22. juni 2017	Økonomiudvalget drøfter oplæg til Mini-budgetseminar		X							
25.	29. juni 2017	Mini-budgetseminar for Kommunalbestyrelsen.	X			X					
26.	10. august 2017	Økonomiudvalget drøfter konsekvenser af regeringsaftale og beslutter eventuelle konsekvenser for budgetlægningen.		X							
27.	14.-16. august 2017	Fagudvalgene drøfter konsekvenser af eventuel ny udmelding fra Økonomiudvalg samt lov- og cirkulærepakken m.v.			X						
28.	21. august 2017	Indberetning af forventet budget 2018 samt forventet regnskab 2017 til KL.									
29.	23. august 2017	Økonomiudvalgets årlige møde med Hoved-MED med henblik på at drøfte den del af budgetbehandling, der omhandler budgettets konsekvenser for generelle arbejds- og personaleforhold.		X		X					
30.	23. august 2017	Økonomiudvalget behandler - Forventet resultat af halvårsregnskab pr. 30. juni 2017. - Aktuelle spillerumsopstilling indeholdende en-		X							

Nr.	Dato	Aktivitet	KB	ØK	Fag-udv.	HMU	Fag-MED	Hør.beret.	DIR	Strategi	Lederforum
		delige konsekvenser af regeringsaftale samt fagudvalgenes budgetforslag. Dette danner udgangspunkt for budgetseminaret og 1. behandling.									
31.	28. august 2017	Budgetindberetning til KL drøftes og godkendes. Materiale til budgetseminaret offentliggøres/gøres tilgængeligt elektronisk for Kommunalbestyrelsen, HMU, FagMED samt høringsberettigede. Materialet bliver samtidig tilgængeligt på kommunens hjemmeside.				X	X				
32.	4. september 2017	KL afholder borgmestermøde vedr. landsprognosen for såvel budget 2018 og regnskab 2017.									
33.	5. september 2017	Frist for HMU, Fag MED og høringsberettigedes høringssvar vedr. budgetseminarmateriale således, at dette kan indgå i Kommunalbestyrelsens beslutningsgrundlag på budgetseminaret.				X	X				
34.	7./8. september 2017	Kommunalbestyrelsen afholder Budgetprioriteringsseminar med følgende foreløbige dagsorden: Orientering om - lokale konsekvenser af foreløbig landsprognose - Økonomiredegørelse, herunder budgetbalance, udskrivningsgrundlag m.v. - Budgettemaer med bidrag fra de enkelte politikområder - Politiske drøftelser - Prioritering af drift - Gennemgang, drøftelse og prioritering af investeringsoversigt - Procedure for fremsættelse af ændringsforslag.	X								
35.	13. september 2017	Fornyset indberetning af prognosetal for budget 2018 til KL.									

Nr.	Dato	Aktivitet	KB	ØK	Fag-udv.	HMU	Fag-MED	Hør.beret.	DIR	Strategi	Lederforum
36.	14. september 2017	Økonomiudvalget fremsætter sit forslag til budget for 2018 samt overslag for årene 2019–2021. Forslaget baseres på udgangspunktet for budgetseminaret.		X							
37.	21. september 2017	KL afholder borgmestermøde vedr. landsprognosen for budget 2018.									
38.	21. september 2017	Kommunalbestyrelsens 1. behandling af forslag til budget 2018 samt overslag for årene 2019–2021.	X								
39.	22. september 2017	Forslag til budget 2018-2021 sendes til høring hos de berettigede. *)									
40.	27. september 2017, kl. 12.00	Sidste frist for aflevering af ændringsforslag til Fagchefen for Økonomi og Borgerservice.	X								
41.	27. september 2017	Ændringsforslag sendes til høring hos de berettigede*)									
42.	3. oktober 2017	Sidste frist for høringssvar fra de berettigede *)				X		X			
43.	5. oktober 2017	Økonomiudvalget behandler eventuelle ændringsforslag og fremsender budgettet for 2018 samt overslag for årene 2019-2021 til 2. behandling i Kommunalbestyrelsen.		X							
44.	12. oktober 2017	Kommunalbestyrelsens 2. behandling af forslag til budget 2018 samt overslag for årene 2019–2021.	X								

*) Møderne i høringsberettigede udvalg, råd og nævn tilrettelægges således:

HovedMED-udvalget afholder møde:

Ældrerådet afholder møde:

Handicaprådet afholder møde: 26. september 2017

Folkeoplysningsudvalget afholder møde: